

Аксубай районы «Иске Кызлы топ гомумбелем биру мэкэтэбе»нен мэкэтэпкэчэ торкеме

Кабул ителде:
Пед. Жыельш
Протокол №
“1” 29.08. 2018ел

Расльым:
Иске Кызлы топ гомумбелем биру мэкэтэбе директоры
/Мугинов И.С./

**Укыту - эш программасы
2018-2019 нче уку елына мэкэтэпкэчэ төп бердэм укыту
программасын тормышка ашыру
кечкенэлэр төркеме (3-4 яшьлеклэр)**

Тәрбиячелэр Залалытдинова Р.А.
Шамсутдинова З.Г.

2018 ел.

Аңлатма язуы

«Туганнан алып мәктәпкә кадәр» (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева) гомуми белем бирү программасы федераль дәүләт тәләпләреннән чыгып төзелде.

Бөтен белем бирү өлкәннәрнең интеграциягә корылган якинча комплекслы-тематик планлаштыру 2 нче кечкенәләр төркемендә эшләүче тәрбиячеләр өчен методик ярдәмлек булып тора. Ул, «Туганнан алып мәктәпкәчә» белем бирү программасына нигезләнеп язылган. (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева) Программаның төп бурычлары: мәктәпкәчә яшьтәге баланың тулы кыйммәтле яшәеше өчен уңай шартлар тудыру, шәхси культурасының нигезлеге жирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшь үзенчәлекләренә яраклаштырып физик, психик сыйфатларны төрле яклап үстерү.

Күрсәтмәле-тәэсирле фикер йөртү сәләтле үсеш дәвам итә, бу яшьтә ижади күзаллау сәләте үсә башлый.

Программаның максатына ирешү өчен тәләпләр:

- балаланың сәламәтлеген, эмоциональ иминлеген төрле яклап үстерү
  - группада һәр балага гуманлы, ягымлы мөнәсәбәт булдыру
  - балаларның барлык төр эшчәнлекләрен югары дәрәжәдә кулану
  - тәрбия һәм белем бирү процессына ижади якин килү (креативлык)
  - баланың ижатын үстерүдә белем бирүнең төрле вариантларын куллану
  - бала ижатына хөрмәт белән карау
  - бала тәрбияләүдә гаилә белән бергә эшләү
- балага басым ясамыйча; физик һәм акыл күнекмәләрен нормада тоту.

1.2. Икенче кечкенәләр төркеменә үсеш үзенчәлекләре(3-4 яшь)

3-4 яшьлек балаларга күбрәк ситуациягә бәйләнмәгән аралашу хас. Бу яшьтә балалар олыларны кабатларга тели. Балаларның бу теләге аларның мөмкинлекләре белән каршылыкка очрый. Бу каршылыкны балалар уеннар аша чишәләр. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның төп эше – уен. Бу чорда уенның дәвамлылыгы кыска, сюжетлары гади бер-ике рольдән тора. Кагыйдәләргә нигезләнгән уеннар, бу чорда, формалаша гына башлый әле.

- Сурәтләнү эшчәнлегенә балаларның предметларны күзаллауларына бәйле була. Рәсемнәрдә кайбер детальләр төшеп калырга мөмкин.
- Вак моторика үсешенә әвәләү зур йогынты ясый. Алар үрнәк буенча гади предметларны әвәли алалар.
- Кисеп ябыштыруның гади төрләрен башкара алалар.
- Конструкцияләүдә үрнәк буенча яки уйлап чыгарып катлаулы булмаган корылмалар төзи алалар.
- Хәтер күләме, игътибарлылык үсә. Балалар 3-4 сүз, 5-6 предметның исемнән истә калдырырга сәләтле. Алар олылар кушкан эшнә истә калдыра, кечкенә шигырьләренә ятлый алалар.
- Бу чорда уйлап чыгару, хыялый фикерләү сәләте үсә. Ул күбрәк уеннарда чагылыш таба. Балалар бер-берсе белән мөнәсәбәткә кермичә янәшә уйныйлар. Бу яшьтә конфликт уенчык бүләшү вакытында барлыкка килә.
- Жәненә аермалылыгын аңлау, үз-үзенә бәя бирү үсеш ала. Бу биргәк тә уенчыклар сайлаганда күренә.

1.3. Программаның төп максатлары:

- Балалар бакчасы ел буе балаларга эзлекле белем бирү, физик яктан чыныккан, сәламәт, табигатьне саклай белүче балалар тәрбияләү бурычлары өстендә эшләү.
- Белем һәм тәрбия бирүнең беренче баскычы булган мәктәпкәчә тәрбия бирү учреждениеләренә эшен нәтижәле итү өчен яна идеяләр, белем-тәрбия бирүдә инновацион технологияләр куллану.

- Бакчада балаларның физик, интеллектуаль һәм шәхси үсешен тәэмин итү, ижат мөмкинлекләрен ачу һәм үстерүгә нык игътибар итү. Балаларны бар яклап та сәламәт шәхес итеп үстерү, аңа мәктәптә уку–тәрбия алу өчен кирәкле психологик процесслар булдыруны максат итеп куябыз.

Тәрбиячеләр тарафыннан балалар бакчасының укыту-тәрбия планнары, шөгыйльләрнең расписаниеси һәм календарь планнары төзелде, бакча мөдире тарафыннан расланды һәм гамәлгә кертелде. Ел дәвамында шул расписание буенча тәрбиячеләр даими рәвештә балалар белән шөгыйльләнәчәкләр.

1.4. Программаны тормышка ашыру принциплары, алымнары:

- Үстерелешле белем бирү принцибы (аның нигезендә баланың үсеше тора),
- Фөнгә нигезләнгән һәм практик кулланышлы булу принцибы,
- Интеграция принцибы (баланың яшәү үзенчәлекләрен күз алдында тоту),
- Комплексно-тематик принцип (балаларның төрле эш төрләрен бер темага нигезләү)
- Балаларның яшәү һәм шәхси үзенчәлекләрен күз алдында тоту принцибы,
- Балаларның һәм олыларның үзара килешеп эшләү принцибы,
- Гаиләләр белән берлектә үзара килешеп эшләү принцибы
- Гендорлы алым,
- Милли-төбәк компонентына нигезләнү принцибы.

Икенче кечкенәләр төркеме өчен бердәм аралашу челтәре.

Дүшәмбе: 1. Ижади сәгатъ. Рәсем.

2.Физкультура.

Сишәмбе:1. Танып белү. Әйләнә-тирә дөнья белән танышу.

2.Музыка.

Чәршәмбе:1 .Аралашу. Сөйләм телен үстерү, матур әдәбият белән таныштыру.

2.Физкультура.

Пәнҗешәмбе:1. Танып белү. Иң гади математик күзаллау булдыру.

2.Музыка.

Жомга:1. Ижади сәгатъ. Әвәләү. Кисеп ябыштыру.

2.Физкультура.

Иң гади математик күзаллау булдыру

Сан. Бер төрле предметлар формалаштыру күнекмәләрен үстерү.

Зурлык. Капма-карша размердагы предметларны чагыштыру (зур өй-кечкенә өй)

Форма. Предметларны формалары буенча чагыштырырга һәм аларны атарга өйрәтү (кубик, кирпич, шар)

Әйләнә-тирәдә ориенлаштыру. Әйләнә-тирәдә ориенлаштырырга һәм аны практикада кулланьрга өйрәтү. Үз гәүдәсенә өлешләрен дәрәс әйтергә өйрәтү.

Геометрик фигураларны аерырга (квадрат, түгәрәк, өчпочмак) ярдәм итү.

Иң гади математик күзаллау булдыру буенча тематик план

№	Бурычлар	Дата
1.	Аерым предметлардан группа төзәргә өйрәтү.Исемнәрне күплек, берлек санда әйтергә өйрәтә башлау	
2.	Төркемнән бер предметны аерып алырга һәм аерым предметны төркемнәргә берләштерәргә өйрәтү.Санны исем белән берлектә килештереп әйтергә өйрәтү.	

3.	Зурлыклары буенча төрле предметларны аерырга ярдәм итү. «Кечкенә», «Зур» сүзләрен кулланышка кертү.	
4.	Карточкадагы предметлар саны шундый ук сандагы әйберләр белән чагыштырырга өйрәтү. «Бер», «Күп» төшенчәләрен аңлап кулланышка кертү.	
5.	Аерым предметлардан төркем төзүгә һәм шул төркемнән аерым предметларны аерып алырга өйрәтү.«Күп», «Бер», «Берәү дә юк» сүзләрен аңлап кулланышка кертү.	
6.	«Бер-күп» төшенчәләрен аңлап куллануларына ирешү.Мөстәкыйль эш итәргә өйрәтү.	
7.	Зурлыклары капма-каршы предметларны аерырга өйрәтү. «Зур», «Кечкенә» сүзләрен кулланышка кертү.	
8.	Сан һәм предмет исемен дәрәҗә итеп кулланырга өйрәтү. Тәрбияче күрсәтмәсе буенча эшләү күнекмәләре булдыру.	
9.	Әзер обстановкада «бер» һәм «берничә» предмет табарга ярдәм итү.«Ничә?» соравына «бер», «күп» дип җавап бирүләренә ирешү. Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны чагыштырырга өйрәтү.	
10.	Махсус обстановкада «бер» һәм «берничә» предмет табарга ярдәм итү. «Ничә?» соравына «бер», «күп» дип җавап бирүләренә ирешү.Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны чагыштырырга өйрәтү.	
11.	«Күп» һәм «бер» генә предмет табарга булышу.Түгәрәк, квадратны аерырга, исемнәрен атарга өйрәтү.	
12.	Махсус төркемнәр арасынан бер һәм күп әйберләргә табарга өйрәтү. Квадрат, түгәрәкне танып аерырга өйрәтүгә дәвам итү.	
13.	Ике предметны озынлыклары буенча чагыштырып, «озын-кыска» «озырак-кыскарак» сүзләрен кулланышка кертүгә ярдәм итү.	
14.	Әйләнә тирәлектә бер һәм күп предметлар табарга өйрәтү. Түгәрәк һәм квадратны танып аерырга өйрәтү.Предметларны озынлыклары буенча чагыштырырга өйрәтүгә дәвам итү.	
15.	Янәшә кую юлы белән ике төркем предметларны чагыштырырга өйрәтү. «Күбрәк», «Тигез» сүзләрен кулланышка кертү. Уң һәм сул кулларны аерырга өйрәтә башлау.	
16.	Янәшә кую юлы белән предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрәтү. Чагыштыру нәтижәсен кулланышка кертү. Ике төркем предметларны чагыштырып «тигез» «шулкадәр» сүзләре белән әйтәргә өйрәтү.	
17.	Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрәтү. «Киң-тар», киңрәк-таррак» сүзләрен кулланышка кертү.	
18.	Зурлыклары капма-каршы предметларны чагыштырырга өйрәтү. Зур-кечкенә сүзләрен иркен кулланырга өйрәтүгә дәвам итү.	
19.	Ике тигез предметлар жыелмасын чагыштырып, «тигез», «никадәр», «шулкадәр» сүзләре белән аңлатырга ярдәм итү. Өчпочмак белән таныштыру. Аны квадрат белән чагыштырырга өйрәтү.	
20.	Таныш геометрик фигураларны (түгәрәк, квадрат, өчпочмак) аерырга өйрәтү. «өстә-аста» төшенчәләрен аңларга булышу.	

21.	Предметларны озынлыклары буенча чагыштырып, «озын-кыска» «озыпрак-кыскарак» сүзләрен кулланышка кертү. Янәшә кую юлы белән ике төркем предметларны чагыштырырга өйрәтүне дәвам итү.	
22.	Ике предметны озынлыклары буенча чагыштырып, «озын-кыска» «озыпрак-кыскарак» сүзләрен кулланырга өйрәтү.	
23.	Ике тигезсез төркем предметларны чагыштырып «күп-аз», «никадәр-шулкадәр» сүзләрен кулланышка кертү. Озынлыклары төрле булган предметларны чагыштырырга өйрәтү.	
24.	Озынлыклары төрле булган предметларны чагыштырырга өйрәтүне дәвам итү.	
25.	Озынлыклары төрле булган предметларны чагыштырырга өйрәтү күнекмәләрен үстерү. «Өстә», «аста» төшенчәләрен үзләштерергә ярдәм итү.	
26.	Ике төркем предметларны янәшә кую һәм берсе өстенә икенчесен куеп чагыштырырга һәм «никадәр-шулкадәр», «күбрәк-азрак» сүзләрен кулланырга өйрәтү.	
27.	Ике предметны киңлекләре һәм озынлыклары буенча чагыштырып, туры килгән сүзләрен кулланырга өйрәтү. Түгәрәк, квадрат, очпочмакны танып аерырга өйрәтүне дәвам итү.	
28.	Үрнәк буенча тавыш белән предметлар санын билгеләргә ярдәм итү. Таныш геометрик фигураларны танып аеру күнекмәләрен үстерү.	
29.	Үзеннән өстә, аста, алда, артта торган предметларны атарга ярдәм итү.	
30.	Күп һәм бер хәрәкәтне, аларның санын, «бер», «күп» сүзләре белән атарга өйрәтү.	
31.	Әйләнә-тирәдәге юнәлешне билгеләп, «алда-артта», «өстә-аста», «унда-сулда» сүзләрен дөрес кулланырга ярдәм итү.	
32.	Ике тигез һәм тигез булмаган предмет төркемнәрен чагыштырып, «күп-аз» сүзләрен иркен кулланышка кертү. Өстә, аста сүзләрен кулланып предметларның торышын билгеләргә ярдәм итү.	
33.	Геометрик фигураларны дөрес итеп атарга өйрәтү: түгәрәк, квадрат, өчпочмак, шар, куб.	
34.	Геометрик фигураларны дөрес итеп атарга өйрәтүне дәвам итү.	
35.	Янәшә һәм берсе өстенә икенчесен куеп предметларны киңлекләре буенча чагыштырырга өйрәтү. «Киң-тар», «киңрәк-таррак» сүзләрен кулланышка кертү. Түгәрәк, квадратны танып атауларына ирешү.	

**Аралашу белем бирү өлкәсе.
Сөйләм телен үстерү һәм матур әдәбият белән таныштыру.**

Балаларны матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру-сөйләм үсешенә әһәмиятле чарасы. Матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру процессында түбәндәге бурычлар чишелә:

1. Дөньяны бербөтен итеп кабул итү.
2. Әдәби сөйләм үстерә.

3. Сөйләм сэнгатенә якынайту, шул исәптән эстетик зәвык, әдәби әсәрне аңга алуларны үстерү.

Икенче кече яшьтәге балалар эшчәнлеген оештыру комплекслы-тематик принципка нигезләнә.

Елга ике тапкыр диагностик методикалар ярдәмендә мониторинг үткәрелә.

Эшчәнлек төрләрен оештыру федераль дәүләт таләпләрендә каралган интегратив сыйфатлар формалыштыруга: физик яктан үчеш алган, төп культура-гигиена күнекмәләрен үзләштергән; кызыксынучан, актив; интеллектуаль һәм шәхси бурычларны чишә, кеше хәленә керә белүчән, эмоциональ; өлкәннәр һәм яшьтәшләре аралашу ысулларын үзләштергән бала шәхесе тәрбияләүгә юнәлдерелә.

План ел дәверендә «Сау бул жәй», «Көз», «Мин һәм минем гаиләм», «Минем йортым», «Яңа ел бәйрәме», «Кыш», «Ватанны саклаучылар көне», «Сигезенче март», «Яз», «Жәй» кебек темаларны үзләштерүне күздә тотта.

**Матур әдәбият белән таныштыру һәм сөйләм телен үстерү
буенча (аралашу) тематик план**

	Тема	Бурычлар	Дата
1	Ә.Бикчәнтеванның “Туп-туп, тубыбыз” шигырен уку	1. Балаларга шигъри әсәрнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, аерым сүзләрен дөрес әйтергә өйрәтү; 2. Кабул итү сәләтен, хәтернең уңай эмоцияләрен үстерү. 3. Уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	
2	Л. Толстойның “Өч аю” әкиятен уку	1. Күләмле булган әкиятләрен аңлауларына ирешү. 2. сангатыле сөйләм телен үстерү. 3. Әкиятләргә карата кызыксыну тәрбияләү.	
3	Г. Бакирның “Сания инде зур үсте” хикәясен уку	1. Балаларның олылар белән аралашу теләген хуплау. 2. Ишетү игътибарын үстерү. 3. С авазларын дөрес әйтергә өйрәтү.	
4	Ә. Ерикәйнең “Көз” шигырен ятган сөйләү	1. Әсәрнең эчтәлеген аңларга, аны истә калдырырга булышу. 2. Көзгә матурлыкка соклану хисләре тәрбияләү.	
5	А. Толстойның “Зирәк чәүкә” хикәясен уку	1. Әсәргә карата кызыксыну уяту. 2. Балаларда уңай эмоциональ халәт булдыру. 3. хезмәткә уңай караш тәрбияләү. 4. Завазын дөрес әйтергә өйрәтү	
6	М. Мазуновның “Октябрь» шигырен ятган сөйләү	1. Әсәрнең эчтәленгән аңлап кабул итүләренә ирешү. 2. Көзгә табигатькә соклану хисләре тәрбияләү. 3. Монологик сөйләмнәрен үстерү.	
7	М. Жәлилнең “Этәч” шигырен уку. Ә-А авазлары	1. Әдәби әсәрне тыңлау һәм кабул итү күнекмәләре формалаштыру. 2. Йорт кошларын таышлары буенча танырга өйрәтү. 3. Аларга карата рәхимлелек тәрбияләү.	

8	“Кәжә бәтиләре һәм бүре”әкиятен сөйләү	1.Сорауларга аңлап җавап бирергә өйрәтү. 2.Халык авыз иҗаты әсәрләренә мөхәббәт тәрбияләү.	
9	А.Алишның “Куян кызы”әкиятен уку.	1.Әкиятне аңлап кабул итүләренә ирешү. 2.Сүз тыңларга өйрәтү. 3.Өлкәннәр белән аралашу теләге булдыру.	
10	Ж.Тәржемәновның “Маэмай”шигырен уку.М авазы.	1.Әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү. 2.Зур булмаган фразаларны истә калдырырга ярдәм итү. 3.Йорт хайваннары белән таныштыруны дәвам итү.	
11	“Төлке куян һәм әтәч”р.х.әкиятен сөйләү.	1.Балаларны әкият белән таныштыру,әчтәлеген аңларга ярдәм итү. 2.Яңа сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру.	
12	Ә.Ерикәйнең”Беренче кар”шигырен уку.	1.Әсәр аша табигать белән таныштыру. 2.Сүз байлыгын арттыру һәм активлаштыру. 3.Шатлык хисләре булдыру.	
13	М.Фәйзуллинаның “Чебиләр зарядкасы”шигырен уку	1.Йорт кошлары белән таныштыруны дәвам итү. 2.Олылар белән аралашу теләге булдыру. 3.Сүз тыңлаучанлык сыйфатлары формалаштыру.	
14	Г.тукайның “Ак бабай”шигырен уку.	1.Кышкы табигатькә соклану хисләре тәрбияләү. 2.Гайлә турында тулырак аңлату. 3.Бабайларга хөрмәтле булу.	
15	Ә.Бикчәнтәеваның”Салкын саф һава”шигырен уку	1.Авыр әйтешле кайбер сүзләренә дәрәс әйтергә өйрәтү. 2.Кар һәм аның үзлекләре белән таныштыру. 3.Сәламәт яшәү вәвеше булдыру.	
16	Ә.Кариның “Чаңгы шуабыз”шигырен уку.Ч авазы.	1.Саф һавада төрле спорт уеннары белән таныштыру. 2.Әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү. 3.Ч авазы кәргән сүзләренә дәрәс әйтергә өйрәтү.	
17	“Төлке белән Аленушка”р.х.әкиятен сөйләү	1.Яңа әсәр белән таныштыру. 2.Тәрбиячәне тыңларга өйрәтү. 3.Әкият геройлары белән кызыксындыру.	
18	“Теремкәй”р.х.әкиятен уйнау	1.Балаларда артистлык сыйфатлары формалаштыру. 2.Тәрбиячә белән аралашу теләге булдыру. 3.Уңай сыйфатлар табарга булышу.	
19	А.Алишның”Чукмар белән Тукмар”әкиятен уку	1.Башлаган жөмләнә тәмамларга өйрәтү. 2.Дуслык, татулык хисләре тәрбияләү. 3.Өлкәннәргә хөрмәт тәрбияләү.	
20	Ә.Кариның”Тавык”шигырен уку.К авазы	1.Йорт кошлары белән таныштыруны дәвам итү.	

		2.Калын әйтелешле К авазын сүзлөрдө куллану. 3.Әбиләр белән аралашу теләге булдыру.	
21	Р.Батулланың”Елак әтәч”әкиятен уку	1. диалогик сөйләмнәрен үстөрү. 2.Гигиена кагыйдәләрен үтәргә өйрәтү. 3.Әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү.	
22	Р.Корбановның “Уяу саклай”шигырен уку	1.Патриотик тәрбия бирү. 2.Янәшә тартыкларны дәрәс итеп әйтергә өйрәтү. 3.Сүзлекләрен активлаштыру.	
23	Ш.Маннурның”Яратам”шигырен уку	1.Эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү. 2.Әти-әниләргә,туғаннарға мәхәббәт хисләре тәрбияләү. 3.Шигырьне истә калдырырга булышу.	
24	Кояш гомере телим мин,әнием сиңа!	1.Әниләр бәйрәме турында белемнәрен киңәйтү. 2.Ә авазын ачык әйтүләренә ирешү. 3.Әниләргә мәхәббәт ярату хисләре тәрбияләү.	
25	Г.Нәбиуллинаның “Әнигә булышам”шигырен уку	1.Кайбер фразаларны кабатлап,сөйләмнәрен активлаштыру. 2.Сорауларға җавап бирү осталыгын үстөрү. 3.Хезмәт сөючәнлек хисләре тәрбияләү.	
26	Яз.Колын һәм бәрән турында сөйлибез.	1.Тәрбияче белән бергә уенчык турында кечкенә хикәя төзөргә,капма-каршы мәгънәдәгә сүзләргә таба һәм куллана белергә өйрәтү. 2.Хайваннар тормышы белән кызыксыну тәрбияләү.	
27	Ш.Галиевның”Гөлләр сусап утыра”шигырен уку	1.Бүлмә гөлләрен тәрбияләү турында алган белемнәрен арттыру. 2.Өлкәннәр белән бергә эшләү теләге булдыру. 3.Кабул итү сәләтләрен арттыру.	
28	Р.Батулланың”Нурбәк әкиятен”н уку	1.Уенчыкларда әкият геройларын танырга һәм атарга өйрәтү. 2.Бәйләнешле сөйләм телен үстөрү. 3.Күзәтүчәнлек тәрбияләү.	
29	“Йомры икмәк”р.х.әкиятен сәхнәләштерү	1.Әкият геройлары ярдәмендә әкиятнең эчтәлеген ачарга ярдәм итү. 2.Шар әвәләү күнекмәсен ныгыту. 3.Әкиятләр белән кызыксыну булдыру.	
30	Автобуста сәяхәт	1.Аваз ияртемнәрен әйтә белүләренә ирешү. 2.Иркәләп ,яратып әйтә торган сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру. 3.Тере һәм тере булмаган табигать белән кызыксыну тәрбияләү.	
31	Г.Тукайның “Гали белән кәжә”шигырен уку	1.Шигыри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү.	

		2.Кәжә, чирәм, сакал сүзләрe хисабына сүзлек байлыгын арттыру. 3.Хайваннарға карата кайгыртучанлык тәрбияләү.	
32	Ж.Тәржемановның “Йокы бабай”әкиятен сөйләү	1.Әкиятнең эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү. 2.Сорауларға дәрес жавап бирү омтылышы булдыру. 3.Көндәлек режимның үтәлешен күзәтү.	
33	Г.Таһировның “Йокла курчак”шигырен уку	1.Ә, У авазлары кергән сүзләренә дәрес әйтергә өйәтү. 2.Кайгыртучанлык сыйфатлары булдыру. 3.Үзара аралашу теләгә булдыру.	
34	“Чуар тавык”р.х.әкиятен уку	1.Халык авыз ижаты әсәрләре белән таныштыруны дәвам итү. 2.Чуар, алтын, күкәй, тычкан сүзләре хисабына сүзлекләрен баету. 3.Әкият геройлары белән кызыксыну булдыру.	
35	“Тор-тор, тургай!”такмагын өйрәнү	1.Фольклор әсәрләре белән кызыксындыруны дәвам итү. 2.Кошлар турында белемнәрен арттыру. 3.Такмакның эчтәлеген аңларға ярдәм итү.	
36	К.Д.ушинскийның “Казлар”хикәясен уку	1.Казларны, үрдәкләрне аера белергә өйрәтү. 2.Күплек һәм берлек сандагы исемнәренә дәрес кулланырга өйрәтү. 3.Йорт кошлары белән кызыксыну тәрбияләү.	

Ижади сәнгать.

Рәсем.

Балаларға рәсемдә әйләнә-тирәдәгә предметларның һәм табигатьнең матурлыгын сурәтләп бирергә тәгъдим итү. Карандаш, фломастер, пумаланы мускулларны киеренкеләндермичә һәм бармакларны каты кысмыйча, дәрес итеп тотарга өйрәтү. Пумаланы буяуга дәрес итеп маньрга өйрәтү.

Төс исемнәрен белүләрен ныгыту (кызыл, зәңгәр, яшел, сары, ак, кара. Төсмерләр белән таныштыру (алсу, зәңгәрсу, соры.)

Декаратив эшчәнлеккә тарту. Дымково бизәкләре белән төрлө- төрлө предметларны бизәргә өйрәтү (кош, кәжә, ат, савыт-саба, бияләй һ.б.)

Сызык, штрих, буялыш (мазки), тимгел-тимгел тапларны ритмик рәвештә төшерергә өйрәтү (агач яфраклары коела, яңгыр ява, кар ява)

Төрлө юнәлештә туры сызыклар (озын, кыска) сызарга, аларны кисештерергә өйрәтү.

Бер үк предмет сурәтен кабатлау юлы белән катлаулы булмаган сюжетлы композицияләр ижат итү күнекмәләре формалаштыру.

Рәсем шөгиле буенча тематик план

	Тема	Бурычлар	Дата
1	Яңгыр ява	-әйләнә-тирәлек, табигать турында күзауларны бирергә өйрәтү. -рәсемдә яңгыр күренешен сурәтләргә өйрәтү. -кыска сызыклар сызарга өйрәтү.	

2	Көзге келәм	-пумала белән эш итәргә өйрәтә башлау. -төсләр белән таныштыруны дәвам итү -көзгә табигать турында белемнәрне киңәйтү.	
3	Көчле яңгыр	-тоташ штрихлар ясарга өйрәтү. -әйләнә-тирәдән алган белемнәрне кулланышка кертү.	
4	Көзгә яфраклар	-пумалаларны дәрәс тотарга өйрәтү. -буяуга манып яфраклар ясарга өйрәтү. -образлы күзаллау булдыру.	
5	Жил исә	-карандашны кәгаздән аермыйча кушылган түгәрәкләр ясарга өйрәтү. -үз эшенең нәтижәсенә сөенергә өйрәтү.	
6	Ирекле темага	-рәсем темасын мөстәкыйль уйларга мөмкинлек бирү. -уйлау, фантазияләү сәләтен үстерү	
8	Матур туплар	-түгәрәк формадагы предметларны ясарга өйрәтүне дәвам итү. -үзеннең эшенә унай эмоцияләр булдырырга ярдәм итү.	
9	Төсле кыңгыраулар	-пумаланы кәгаздән аермыйча тоташ божралар ясарга өйрәтү. -төсләрне бутамыйча дәрәс кулланырга өйрәтү.	
10	Тәлинкә	-түгәрәк формадагы предметларны ясарга өйрәтүне дәвам итү. --пумалаларны дәрәс тотып, буяулар белән дәрәс эш итәргә өйрәтү.	
11	Ирекле тема	-рәсемнең эшчәнлеген мөстәкыйль уйлап табарга, уйлаганны тормышка ашырырга ярдәм итү. -хезмәт нәтижәсенә сөенә белергә өйрәнү.	
12	Зур һәм кечкенә кар йомарламнары	-түгәрәк формадагы предметлар ясау күнекмәләрен үстерү -рәсемне кәгазь битендә дәрәс урнаштырырга өйрәтү.	
13	Агачлар	-рәсемдә агач образы тудырырга өйрәтү -туры, вертикаль, авыш сызыклар ясарга өйрәтү	
14	Чыршыкай	-туры, вертикаль, авыш сызыклардан торган предметлар ясарга өйрәтү.	
15	Яңа ел чыршысы	-бизәлгән чыршы образы тудырырга ярдәм итү -чыршыны зур итеп ясарга өйрәтү -чыршыны бизәгәндә төрле төсләр куллануларына ирешү	
16	Бияләй өйне бизибез	-әкиятле образ тудырырга булышу -фантазияләү, ижади эш мөмкинлеген бирү	
17	Уйлау буенча ясау	-өйрәнгән алымнарны кулланып рәсем ясау алымнарын үстерү -темага туры китереп ясауларына ирешү	
19	Уйлау буенча ясау	-рәсем ясау күнекмәләрен үстерү -мөстәкыйльлек тәрбияләү	
20	Кар бабай	-күңелле кар бабай рәсемнәре ясау теләге булдыру -түгәрәк формадагы предметларны ясарга өйрәтүне дәвам итү.	
21	Кояш елмая	-кояш образы тудырырга ярдәм итү -рәсемне тема буенча тулыландырырга өйрәтү	

22	Самолет	-берничэ өлөштөн торган предметлар ясарга өйрөтү -рәсемдә предмет образын бирергә өйрөтү	
23	Кышкы агачлар	-кышкы агачларны ясарга өйрөтү -берничэ агач ясау теләге булдыру	
24	Курчакларга көрәкләр	-туры почмаклы предметлар ясау күнекмәләре бирү -төслө карандашлар белән бизәргә өйрөтү	
25	Иң матур әйбер ясау	-эстетик кабул итү сәләтен үстөрү -матур предметлар ясау теләге булдыру	
26	Кечкенә китаптар	-өстән-аска, сулдан-унга хәрәкәт итеп (пумала белән) дуртпочмаклы фигуралар ясарга өйрөтү	
27	Кубиклар	-квадрат формадагы предметлар ясарга өйрөтү -бер юнөлөштә (өстән-аска) сызыктан чыкмыйча буярга өйрөтү	
28	Сыерчык оясы	-турыпочмаклы формадагы предметлар ясарга өйрөтү -предмет өлөшләрөнөң зурлыкларын чагыштырмача дәрәҗә күрсәтәргә өйрөтү	
29	Матур ковер	-төрлө харктердагы, туры, вертикаль, авыш сызыклар ясарга өйрөтү-квадрат формасындагы битне бизәкләргә өйрөтү	
30	Матур арба	-турыпочмаклык, түгәрәк формадагы предметлар ясарга өйрөтү -үз теләге буенча буяу сайлау мөмкинлеген бирү	
31	Бәйрәм турында	-алган тәэсирләр нәтижәсендә матур рәсем ясау теләге булдыру	
32	Тузганак чәчәге	-рәсемдә чәчәк атучы болынның матурлыгын сурәтләү теләге булдыру -ижади хезмәт нәтижәсендә куану хисләре тәрбияләнү	
33	Уйлау буенча ясау	-тема сайлаганда мөстәкыль эш итәргә өйрөтү -үзгәч уйлап тапкан бизәкләр куллану мөмкинлеген бирү	
34	Курчак күлмәге	-шакмаклы бизәк ясарга өйрөтү -буяуларны чиратлаштыру мөмкинлеген бирү	

«Ижади сәнгать» белем бирү өлкәсе.

Әвәләү.

Әвәләү эшчәнлегенә кызыксыну уяту. Балчык, пластилин, тозлы камырның үзгәчлекләре һәм аларны әвәләү ысуллары турындагы күзаллауларны ныгыту.

Балчык, пластилин кисәкләрен туры һәм әйләнүле хәрәкәт белән әвәләү; ике кулның уч төпләре белән басып, шарны ясыландыру, уйнар өчен гади генә формалар-коймак, кабартма әвәләргә дәрәҗәләндерү.

Әвәләнгән фигуралардан күмәк композиция төзәргә тәгъдим итү. Күмәк эшчәнлекнең нәтижәсен күрү, шатлану хисләре тудыру.

Кисеп ябыштыру.

Балаларны аппликация сәнгәтенә тарту, бу эшчәнлек төрөнә кызыксыну уяту. Орнаментның алдан ук әзерләнгән формаларын кәгазь кисәгендә билгеле бер тәртиптә тезеп куярга уртага, квадрат, түгәрәк кырыйларына урнаштырырга өйрөтү, күмәк композицияләр ижад итү күнекмәләрен үстөрү.

Ижади сэнгаты.
Эвэлэү, кисеп ябыштыру буенча тематик планнар.

	Тема	Бурычлар	Дата
1	Тавышлы пластилин	-пластилинның үзлекләре белән таныштыру (йомшак, эвэләп булла, сытыла) -эвэләп ясарга теләк булдыру	
2	Юлда шарлар тэгери	-түгәрәк формадагы предметлар белән таныштыру -ябыштыру алымнарына өйрәтү	
3	Эвэләү, конфетлар	-пластилин кисәген өзеп, учларда тэгэрәтеп ясарга өйрәтү -эвэләп ясау теләге булдыру	
4	Кисеп ябыштыру. Зур һәм кечкенә шарлар	-зурлыклары төрле булган предметларның аерымлыкларын ачыклап, дәрәс итеп ябыштырырга өйрәтү.	
5	Эвэләү. Куянга бүләк	-турыга тэгэрәтеп ясау күнекмәләрен үстерү. -жәнлекләргә дусларча мөнәсәбәт тәрбияләү.	
6	Кисеп ябыштыру. Кышка яшелчәләр	-кәгазь битендә иркен ориентлашырга өйрәтү. -хезмәт нәтижәсендә сөенү хисләре тәрбияләү.	
7	Эвэләү. Машина көпчәкләре	-түгәрәкләп ясалган фигураларны кысып, диска әйләндерергә өйрәтү. -транспорт өлешләре турында белемнәрен тирәнәйтү.	
8	Кисеп ябыштыру. Тәлинкәдә алмалар.	-предмет формасы турындагы белемнәрен ныгыту -клей белән сак эш итәргә өйрәтү -кәгазь битендә иркен ориентлашырга өйрәтү.	
9	Эвэләү. Крендельләр	-туры хәрәкәтләр ясап уч төбәндә тэгэрәтеп ясарга өйрәтү -барлыкка килгән эшләренә чагыштырып, охшаш һәм аермалы якларын ачыкларга ярдәм итү.	
10	Кисеп ябыштыру. Төрле төймәләр	-төрле төстәге түгәрәкләргә чиратлаштырып ябыштырырга өйрәтү -сенсор тәрбия бирү -ярдәмчеллек, хезмәт сөючәнлек сыйфатларын тәрбияләү	
12	Эвэләү. Зур һәм кечкенә кабатмалар	-пластилинны тигезсез кисәкләргә бүлеп эвэләп ясарга өйрәтү -фантазияләү мөмкинлеге бирү.	
13	Кисеп ябыштыру. Пирамидка	-берничә өлештән торган уенчыкны ябыштырырга өйрәтү. -зурлыклары кими бару тәртибендә ябыштырырга өйрәтү.	
14	Кисеп ябыштыру. Яраткан уенчыгым	-фантазияләрен үстерү -үз хезмәтенә нәтижәсенә сөенә белү хисләрен тирәнәйтү.	
15	Эвэләү. Теләгән уенчыгынны ясау.	-эвэләп ясау күнекмәләрен үстерү. -ярдәмләшеп эшләргә булышу.	

16	Кисеп ябыштыру. Кызыл салфетка	-квадрат формасындагы кәгазьгә бизәк ябыштырырга өйрәтү -композицион белемнәрен үстерү. -ижади, эстетик сәләтләрен арттыру.	
17	Кисеп ябыштыру. Кар бабай	-түгәрәк формасы һәм зурлык турында белемнәрен арттыру. -өлешләрдән сурәт ясарга өйрәтү	
18	Әвәләү. Кечкенә курчаклар	-ике өлештән торган предметларны ясарга өйрәтү; багана-тура һәм түгәрәк-баш. Ике өлешне бер-берсе өстенә кысып ябыштырырга өйрәтү	
19	Әвәләү. Песи һәм чыпчыклар	-әвәләгәндә хәрәкәтне күрсәтергә өйрәтү -ижат һәм фантазияләрен үстерү.	
20	Кисеп ябыштыру. Түгәрәктә бизәк	-түгәрәк кырыена бизәк урнаштырырга ярдәм итү. -зурлыклары буенча чиратлаштырып ябыштырырга өйрәтү.	
21	Кисеп ябыштыру. Әнигә чәчәкләр	-детальләрдән бизәк ясарга өйрәтү. -эстетик кабул итү, образлы күзаллау булдыру	
22	Әвәләү. Жимлектә кошлар	-әвәләүдә кош образы тудырырга өйрәтү. Мөстәкыйллек, фантазияләү сәләтен үстерү.	
23	Әвәләү. Аумас курчак.	-берничә өлештән торучы предмет әвәләп ясарга өйрәтү. -предметны вак детальләр белән бизәү теләге булдыру.	
24	Кисеп ябыштыру. Флажоклар.	-ике өлештән торучы турыпочмаклы предмет ясарга өйрәтү. -төсләрне дөрес аерырга, атарга өйрәтү.	
25	Әвәләү. Уенчыклар өчен сый.	-әвәләү темасын үзләре уйлап табуларына ирешү. -уен өчен кирәкле әйберләр ясау теләге булдыру.	
26	Кисеп ябыштыру. Салфетка	-кәгазь салфеткада түгәрәк квадраттан торган бизәкләр ясарга өйрәтү. -ритм төшчәсен үстерү.	
27	Әвәләү. Куянкай	-берничә өлештән торучы предмет әвәләп ясарга өйрәтү. -түгәрәк хәрәкәтләр ясап әвәләргә өйрәтүне дәвам итү.	
28	Кисеп ябыштыру. Сыерчык оясы	-турыпочмаклык һәм өчпочмактан торган предметлар ясарга өйрәтү. -төсләрне кабул итү сәләтен үстерү.	
29	Әвәләү. Матур кош.	-берничә өлештән торучы предмет әвәләп ясарга өйрәтүне дәвам итү.	
30	Әвәләү Өч аю тәлинкасе.	-төрле зурлыктагы савытлар әвәләп ясарга өйрәтү. -түгәрәк хәрәкәтләр ясап әвәләргә өйрәтүне дәвам итү.	
31	Кисеп ябыштыру. Тиздән бәйрәм.	-әзер формалардан композиция төзәргә өйрәтү -сурәтне матур итеп урнаштырырга булыш	
32	Әвәләү. Кур- чакларга сый.	-мөстәкыйль эш итәргә өйрәтү -күмәк эштән кәнагатләнү хисләре алу	
33	Кисеп ябыштыру.	-берничә предметтан торган композиция төзәргә өйрәтү	

Чебилэр болынында	-дөрес, чиста ябыштыру күнекмэләре булдыру	

Физик культура» белем биру өлкәсе

Бурычлар:

- балаларның физик һәм психик сәламәтлекләрен саклау, ныгыту
- культура-гигиена күнекмэләре тәрбияләү
- Сәламәт яшәү рәвеше турында күзаллау булдыру.

Төп хәрәкәтләр:

Йөрү. Төркем белән һәм аерым йөрү; парлап йөрү; түгәрәк буенча йөрү; чәчелеп йөрү; предметлар арасыннан йөрү; предметлар аша атлап чыгып йөрү.

Йөгөрү. Туры юнәлештә йөгөрү; бер-бер артлы тезелеп йөгөрү; акрын темпта йөгөрү; шнурлар арасыннан йөгөрү.

Үрмәләү. Туры юнәлештә үрмәләү; тактадан үрмәләү; авыш тактадан үрмәләү; гимнастик скамьядан үрмәләү; бау астыннан(30-40 см)үрмәләү.

Сикерү. Ике аякта сикерү; шнур аша сикерү; биеклектән сикерү.

Ыргыту. ике куллап туп тәгәрәтү; ике куллап туп ыргыту;(астан, өстән, баш өстеннән, шнур өстеннән), тугырылган капчыклар, шишкалар ыргыту (уң, сул куллар белән)

Гомуми үсеш бирүче күнегүләр:

- кул чуқлары һәм жылкә мускуллары өчен күнегүләр.
- арка мускулларын ныгыту, умырткалыкның сыгылмалыгын үстерү.
- корсак мускулларын ныгыту, аяк кулларның ныклыгын үстерү.

Физкультура буенча тематик план.

№	Бурычлар	Дата
1	-Тәрбияче күрсәтмәсе буенча йөргә, йөгөргә өйрәтә башлау -тезелеп йөрү күнекмәләрен бирү	
2	-тәрбияче артыннан тезелеп йөрүне өйрәнүне дәвам итү -туры юнәлештә туп тәгәрәтү күнекмәләре булдыру	
3	-булма буйлап чәчелеп йөргә, йөгөргә өйрәтүне дәвам итү - туры юнәлештә туп тәгәрәтү күнекмәләрен ныгыту -предметлар арасыннан йөргә өйрәтүне дәвам итү	
4	-предметлар арасыннан йөргә өйрәтү -ике аякта сикергә өйрәтә башлау -үрмәләү күнекмәләрен үстерү	
5	-ике куллап зур тупны тәгәрәтү күнекмәләре бирү -туп белән уйнарга өйрәтү -чәчелеп йөрү, йөгөрү күнекмәләрен бирү	
6	-тәрбияче сигналы буенча эш итәргә өйрәтү -тупны көч белән этеп жибәргә өйрәтү	
7	-1,5 арадан бер-берсенә туп тәгәрәтергә өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрәтү -физик активлыкларын үстерү	
8	-туры юнәлештә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү -хәрәкәтле уеннар уйнаганда физик активлыкларын арттыру	
9	-бүлмәдә ориентлашырга күнектерү -тәрбияче сигналын тыңлап эш итәргә өйрәтү -шнур астыннан төркемләп үрмәләп чыгарга өйрәтү	
10	-тигезлек саклап йөргә өйрәтә башлау	

	-ике аякта предмет тирэли сикереп йөсергә өйрәтү -чәчелеп йөрү, йөгөрү күнекмәләрен ныгыту	
11	-берәрле колоннада йөсергә өйрәтүне дәвам итү -үрмәләү күнекмәләрен үстерү -кыршаудан-кыршауга ике аякта сикереп йөрү	
12	-бер-бер артлы тезелеп йөсергә өйрәтү -зур тупны ике куллап этеп жибәсергә өйрәтүне дәвам итү -ике аякта сикерү күнекмәләрен үстерү	
13	- бер-бер артлы тезелеп йөсергә өйрәтүне дәвам итү -урында ике аякта сикергә өйрәтүне дәвам итү -20 см юлдан йөсергә өйрәтү	
14	-бер-бер артлы тезелеп йөсергә өйрәтүне дәвам итү -20 см тактадан йөсергә өйрәтү -зур тупны ике куллап этеп жибәсергә өйрәтүне дәвам итү	
15	-20 см юлдан йөсергә өйрәтүне дәвам итү -ике куллап тупны идәнгә бәсергә һәм тотып алырга өйрәтү	
16	-берәрле колоннада йөрү күнекмәләрен үстерү -тигезлек саклап йөсергә өйрәтүне дәвам итү	
17	-40 см юлдан йөсергә өйрәтү -эскәмиядән шуышып чыгып, 3 м арага үрмәләргә өйрәтү	
18	-бер-бер артлы тезелеп йөсергә өйрәтүне дәвам итү -40 см юлдан йөсергә өйрәтүне дәвам итү -50 см биеклектәге шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтүне дәвам итү	
19	-бер-бер артлы тезелеп йөрү күнекмәләрен ныгыту -түгәрәккә тезелергә өйрәтү -20 см шнур өстеннән атлап чыгарга өйрәтү	
20	-70 см биеклектәге шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтү -ике аякта сикереп йөсергә өйрәтүне дәвам итү	
21	-берәрле колоннада йөсергә өйрәтүне дәвам итү -ком тутырылган капчыклар аша атлап йөсергә өйрәтү	
22	-аяк очларында йөсергә өйрәтүне дәвам итү -50 см биеклектәге дуга астыннан үрмәләп чыгып 4 м арага үрмәләп барырга өйрәтү	
23	-түгәрәк буенча йөсергә, йөгөсергә һәм кирегә борылып йөсергә өйрәтә башлау -үрмәләп йөрү күнекмәләрен үстерү	
24	-предметлар арасыннан боргаланып йөсергә өйрәтү -сигнал буенча хәрәкәтләнәргә өйрәтү	
25	-бирем үтәп йөсергә өйрәтүне дәвам итү -кыршаудан-кыршауга сикергәндә ярымчүгәләп төшергә өйрәтү -туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү	
26	-бирем үтәп берәрле коллонада йөсергә өйрәтү -кыршаудан-кыршауга сикерүне өйрәтүне дәвам итү -бер-берсенә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү	
27	-предметлар арасыннан «елан» ясап йөсергә өйрәтү - бер-берсенә туп тәгәрәтү күнекмәләрен үстерү -эскәмиядән шуышып барып, 3м арага үрмәләргә өйрәтү	
28	-тәрбияче сигналы буенча хәрәкәтләнәргә өйрәтү	

	-предметлар арасыннан туп тэгэрэтергэ өйрэтүне дэвам итү -үрмэлэү күнекмэлэрен үстерү	
29	-сигналны тыңлап эш итэргэ өйрэтү -учларга таянып үрмэлэү күнекмэлэрен булдыру -предметлар арасыннан туп тэгэрэтергэ өйрэтүне дэвам итү	
30	-бирем үтэп берэрле колоннада йөергэ өйрэтү -хэрэкэтле уеннар уйнарга өйрэтүне дэвам итү -чечелеп йөрү, йөгөрү күнекмэлэрен үстерү	
31	-бирем үтэп йөергэ өйрэтүне дэвам итү -хэрэкэтле уеннар уйнарга өйрэтүне дэвам итү -хэрэкэттэ төгэллек булдыру	
32	-тигезлек саклап йөергэ өйрэтүне дэвам итү -туры юнөлөштэ үрмэлэү күнекмэлэрен үстерү -бирем үтэп йөергэ өйрэтү	
33	-бирем үтэп йөергэ, йөгөрөгэ өйрэтү -хэрэкэтле уеннар уйнаганда кагыйдэлэрне үтэргэ ярдэм итү -чечелеп йөрү, йөгөрү күнекмэлэрен үстерү	
34	-бүлмэдэ ориентлашырга өйрэтү -сикергэндэ тигезлек саклап ике аякка төшергэ ярдэм итү -хэрэкэт активлыгын үстерү	
35	-үрмэлэү күнекмэлэрен үстерү -чечелеп йөрү, йөгөрү күнекмэлэрен үстерүне дэвам итү -сикергэндэ тигезлек саклап калырга булышу	
36	-тәрбияче сигналына туктап йөергэ, йөгөрөгэ дэвам итү -предметлар арасыннан туп тэгэрэтү күнекмэлэрен үстерү	
37	-ике аякта сикергэндэ дөрөс итеп төшэргэ өйрэтү -туры юнөлөштэ туп тэгэрэтергэ өйрэтү -сигнал буенча йөергэ, йөгөрөгэ өйрэтүне дэвам итү	
38	-тезлэрне күтэрөп атлап йөергэ өйрэтү -предметлар арасыннан ике аякта сикереп йөергэ өйрэтүне дэвам итү	
39	-сигналга туктап йөергэ һәм йөгөрөгэ өйрэтүне дэвам итү -предметлар арасыннан туп тэгэрэтү күнекмэлэрен үстерү -50 см биеклектэге дуга астыннан үрмэлэп чыгарга өйрэтү	
40	-өйрэнгән күнекмэлэрне башкару остальыкларын, хэрэкэт активлыкларын күзэтү, ныгыту -сигналга туктап йөергэ һәм йөгөрөгэ өйрэтү -төркемнэргэ бүленеп „дуга астыннан үрмэлэп чыгу күнекмэлэре булдыру	
41	-предметлар арасыннан йөергэ һәм йөгөрөгэ өйрэтүне дэвам итү -40см биеклектэге гимнастик эскэмиядэн тигезлек саклап йөергэ өйрэтүне дэвам итү	
42	-берэрле колоннада йөергэ һәм йөгөрөгэ өйрэтүне дэвам итү -чечелеп йөрү, йөгөрү күнекмэлэрен үстерү -бүлмэдэ ориентлашып йөергэ өйрэтү	
43	-предметлар арасыннан ике аякта сикереп йөергэ өйрэтүне дэвам итү -хэрэкэт активлыгын үстерү -тактадан йөргэндэ тигезлек саклау күнекмэлэре булдыру	
44	-кыршаудан-кыршауга сикерөгэ өйрэтүне дэвам итү -предметлар арасыннан туп тэгэрэтергэ өйрэтүне дэвам итү	

	-алга этенеп ике аякта сиенрү күнекмэлэрен ныгыту	
45	-тәрбияче сигналы буенча предмет тирэли йөрергә өйрәтү -үрмәләп йөрү күнекмэлэрен үстерү -бер-берсенә туп тәгәрәтү осталыкларын үстерү -40см биеклектәге эскәмиядән тигезлек саклап йөрергә өйрәтү	
46	-предмет тирэли йөргәндә сигнал буенча эш итәргә өйрәтү -үрмәләп йөрү күнекмэлэрен үстерү -туп тәгәрәткәндә житезлекне үстерү	
47	-игътибарлы уеннар уйнаганда игътибарлы булырга өйрәтү -коллонада йөрү, йөгерү күнекмэлэрен үстерү -предметлар арасыннан ике аякта сикереп йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
48	-бирем буенча йөрергә өйрәтү -кыршаудан кыршауга сикерергә өйрәтүне дәвам итү -тар юлдан (20см) тигезлек саклап йөрергә өйрәтү	
49	-биремле йөрү, йөгерү күнекмэлэрен булдыру -идәнгә кулны тидермичә дуга астыннан үрмәләп чыгарга өйрәтү -житезлек, күз белән чамалауны булдыру	
50	-идәнгә таянып һәм тезләнәп үрмәләп йөрергә өйрәтү -тәрбияче сигналы буенча эш итәргә өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнау күнекмэләре булдыру	
51	-предмет тирэли йөрергә һәм йөгерергә өйрәтү -алмаш атлап йөргәндә хәрәкәт координациясе булдыру -кыршаудан-кыршауга сикерү күнекмэләре булдыру	
52	-алмаш атлап йөргәндә хәрәкәт координациясе булдыруны дәвам итү -алга этенеп сикерергә өйрәтүне ныгыту -50см биеклектәге дуга астыннан үрмәләп чыгарга өйрәтү	
53	-өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -тезеләп йөрү, йөгерү күнекмэлэрен үстерү -тар арадан йөргәндә тигезлек саклау күнекмэләре булдыру	
54	-коллоннада йөргәндә биремнәр үтәп йөрергә өйрәтү -биеклектән сикергәндә йомшак итеп төшәргә өйрәтү -алмаш адым белән дәрәс атлап йөрергә өйрәтү	
55	-бирем үтәп йөрергә, йөгериргә өйрәтүне дәвам итү -сикергәндә ярым чүгәләп төшәргә өйрәтү -алмаш адым белән йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
56	-гимнастик эскәмиядән йөргәндә предметлар аша атлап чыгарга өйрәтү -өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнау күнекмэләре булдыру	
57	-алмаш адым белән йөрергә өйрәтү -шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтү -бирем үтәп йөрергә өйрәтүне дәвам итү	
58	-шнур өстеннән туп ыргытырга өйрәтүне дәвам итү -алмаш адым белән йөрергә өйрәтү -биеклектән сикергәндә аякларга дәрәс төшәргә өйрәтү	
59	-берничә шнур аркылы сикереп чыгып йөгериргә өйрәтү -хәрәкәтле уеннар уйнау күнекмэлэрен ныгыту -гимнастик эскәмиядә корсакта шуышырга өйрәтү	
60	-чәчеләп йөрү, йөгерү күнекмэлэрен үстерү	

	-куллар белэн идэнгэ тимичэ шнур астыннан үрмэлэп чыгарга өйртү -шнур өстеннэн туп ыргыту күнекмэлэре биру	
61	-тигезлек саклап йөсергэ өйрэтүне дэвам итү -шнур астыннан төркемлэп үрмэлэп чыгарга өйрэтү -алмаш адым белэн йөсергэ өйрэтүне дэвам итү	
62	-30 см биеклектэге гимнастик эскэмиядэн сикергэндэ ярымчүгэлэп төшэргэ өйрэтү-кулны идэнгэ тидермичэ шнур астыннан үрмэлэп чыгарга өйрэтүне дэвам итү	
63	-түгэрэк буенча йөсергэ һәм йөгөсергэ өйрэтүне дэвам итү -предметлар арасыннан сикереп йөсергэ, йөгөсергэ өйрэтү -дуга астыннан үрмэлэу күнекмэлэрен ныгыту	
64	-тигезлек саклап йөсергэ өйрэтүне дэвам итү -чэчелеп йөрү ,йөгөрү күнекмэлэрен ныгыту	
65	-предметлар арасыннан йөгөсереп йөсергэ өйрэтү -хэрэкэтле уеннар уйнарга өйрэтүне дэвам итү -25-30см биеклектэге эскэмиядэн сикереп төшэргэ өйрэтү	
66	-чэчелеп йөсергэ, йөгөсергэ өйрэтүне дэвам итү -түгэрэктэ йөсергэ йөгөсергэ өйрэтү -25-30см биеклектэге эскэмиядэн дөрес итеп сикереп төшэргэ булышу	
67	-түгэрэк буенча йөсергэ өйрэтүне дэвам итү -тар аралыктан йөргэндэ тигезлек саклап йөсергэ күнектерү,предметлар арасыннан сикереп йөсергэ өйрәү	
68	-берэрле колоннада йөсергэ, йөгөсергэ өйрэтүне дэвам итү -тигезлек саклап йөсергэ өйрэтүне дэвам итү -урыннан озынлыкка сикергэндэ ярымчүгэлэп төшү күнекмэлэре биру	
69	-тәрбияче сиганлы буенча эшлэргэ өйрэтү -чэчелеп йөрү йөгөрү күнекмэлэрен ныгыту -тигезлек саклап йөсергэ өйрэтүне ныгыту	
70	-идэнгэ бэргэн тупны ике куллап тотып алырга өйрэтү -тәрбияче сигналы буенча эш итэргэ өйрэтү	
71	-предметлар аша атлап чыгып йөсергэ өйрэтү -үрмэлэп йөрү күнекмэлэрен ныгыту -идэнгэ бэргэн тупны ике куллап тотып алырга өйрэтү	
72	-предметлар арасыннан йөгөсереп йөсергэ өйрэтү -учларга таянып үрмэлэп йөрү күнекмэлэре булдыру -идэнгэ бэргэн тупны тотып алырга өйрэтүне дэвам итү	
73	-үрмэлэу күнекмэлэрен үстерү -тигезлекне саклап йөрү күнекмэлэрен ныгыту -предметлар арасыннан йөрү координациясе булдыру	
74	-түгэрэк буйлап йөрү, йөгөрү күнекмэлэрен булдыру -20см биеклектэге эскэмиядэн тигезлек саклап йөсергэ өйрэтү -үрмэлэу күнекмэлэре булдыру(учларга таянып)	
75	-предметлар арасыннан йөгөрү күнекмэлэрен ныгыту -20см биеклектэге шнур өстеннэн сикереп чыгарга өйрэтү -түгэрэк буенча йөсергэ,йөгөсергэ өйрэтү	
76	-биеклектэн йөргэндэ тигезлек сакларга өйрэтү -ике аяклап шнур өстеннэн сикереп чыгу күнекмэлэре булдыру -предметлар арасыннан йөсергэ өйрэтүне дэвам итү	

77	-бирем үтэп йөргөргө, йөгөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү -идэндө яткан аракан өстөннөн йөргөргө өйрөтү -шнур өстөннөн сикереп чыгарга өйрөтү	
78	-бирелемле йөрү, күнекмөлөрөн үстөрү -сикергэндө ярымчүгэлөп төшөргө өйрөтү -идэндөге канаттан ян белән йөргөргө өйрөтү	
79	-туп белән уйнаганда житезлек тәрбиялөү -бирем үтэп йөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү	
80	-гимнастик эскәмиядән ян белән йөргөргө өйрөтү (алмаш адым белән) -бирем үтэп йөрү күнекмөлөрө булдыру -зур тупны ике куллап тотарга өйрөтү	
81	-бирем үтэп йөргөргө, йөгөргөргө өйрөтү -эскәмиядә ян белән йөргөргө өйрөтү -предметлар аша атлап йөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү	
82	-учлар һәм тезләр ярдәмендә үрмөлөү күнекмөлөрөн ныгыту -туп белән күнегүләр ясаганда житезлек тәрбиялөү -эскәмиядә ян белән йөргөргө өйрөтү	
83	-предметлар арасыннан йөргөргө, йөгөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрөтү -ике куллан туп тоту күнекмөлөрө булдыру	
84	-тәрбияче сигналына туктап йөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү -алга этенеп ике аякта сикерергө өйрөтү -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрөтүңө дөвөм итү	
85	-предметлар арасыннан үрмөлөү күнекмөлөрөн үстөрү -тәрбияче сигналына туктап йөргөргө өйрөтү	
86	-биеклектә тигезлек саклап йөргөргө өйрөтү -предметлар арасыннан үрмөлөп йөргөргө өйрөтү -тигезлек саклап өйрөргө өйрөтү	
87	-чәчелеп йөргөргө, йөгөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү -бүлмәдә ориентлашырга өйрөтүңө дөвөм итү -хәрәкәт активлыгын үстөрү	
88	-сикергэндә тигезлек саклап төшөргө өйрөтү -өскә туп чөеп аны ике куллап тотарга булышу -гимнастик эскәмиядән тигезлек саклап йөргөргө өйрөтү	
89	-предметлар арасыннан йөргөргө, йөгөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү -чәчелеп йөрү ,йөгөрү күнекмөлөрөн ныгыту -хәрәкәт активлыгын үстөрү	
90	-эскәмиядән сикергэндә ярымчүгэлөп төшөргө өйрөтү -бер-береңә туп тәгәрәтү күнекмөлөрөн ныгыту -бүлмәдә ориентлашырга өйрөтү	
91	-бер-берсенә туп тәгәрәтү күнекмөлөрөн үстөрү -сикергэндә ярымчүгэлөп төшөргө өйрөтү -предметлар арасыннан дөрөс итеп йөргөргө өйрөтү	
92	-тәрбияче биремн үтэп йөргөргө, йөгөргөргө өйрөтүңө дөвөм итү -бер аякта сикерергө өйрөтү -кара-каршы басып туп ыргытырга өйрөтү	
93	-өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрөтү -тәрбияче сигналы буенча бирем үтэп йөргөргө өйрөтү	

94	-гимнастик эскәмиядән үрмәләү күнекмәләрен ныгыту -өскә чөйгән тупны ике куллап тотып алырга өйрәтү -хәрәкәт активлыгын үстерү -50см биеклектәге шнур астыннан ян белән үрмәләп сыгарга өйрәтү -ике куллап баш өстеннән туп ыргытырга өйрәтүне дәвам итү	
96	-авыш баскычтан үрмәләргә өйрәтү -тәрбияче сигналы буенча бирем үтәп йөрергә өйрәтүне дәвам итү -гинастик эскәмиядән йөргәндә тигезлек саклап калырга өйрәтү	
97	-сигнал буенча йөрергә, йөгерергә өйрәтүне дәвам итү -сигнал буенча йөрергә, йөгерергә өйрәтү -зур тупны тотып алып, өскә чөйргә өйрәтүне дәвам итү	
97	-тигезлек саклап йөрү күнекмәләрен үстерү -чәчелеп йөрү, йөгерү күнекмәләрен ныгыту -хәрәкәтле уеннар уйнарга өйрәтүне камилләштерү -ел буенча алган физик күнекмәләрен системага салу	

«Музыка» белем биру өлкәсе

«Музыка» белем биру өлкәсенең төп максатлары балаларның музыкальлекләрен үстерү, музыканы эмоциональ кабул итүдә түбәндәге бурычларны хәл итә:

- ижади-музыкаль эшчәнлекне үстерү;
- музыкаль ижатка тарту.

Тыңлау:

- балаларны халык һәм классик музыка белән таныштыру;
- өч музыкаль жанр белән таныштыру (жыр, бию, марш) күңелле һәм моңсу көйләрне аерырга өйрәтү;
- музыкаль эсәрләрне ахыргача тыңлый белергә өйрәтү;
- югарылыклары буенча музыкаль авазларны аерырга өйрәтү;
- музыкаль уен кораллары тавышын танып аерырга өйрәтү (барабан, бубен, металлофон, шарманка, чукеч, шалтыравык)

Жырлау:

- хис белән жырларга өйрәтү;
- музыкаль ритмик хәрәкәтләр.

Икенче кечкенәләр төркемендә музыка буенча тематик план

Жырлау	Тыңлау	Ритмика	Бурычлар
“Әйдәгез, танышабыз!” 2.”Шалтыравык белән уен”	“Әпипә” татар халык такмагы	Түгәрәктә бию	-дәрәс итеп жырларга әзерләү -музыка тыңларга әзерләү -түгәрәктә әйләнергә өйрәтү
“Шалтыравык белән уен” 2.кабатлау	“Яңгыр”татар халык жырлы уены	Яңгыр тамчылары	-дәрәс итеп жырларга өйрәтүне дәвам итү -музыканы ахыргача тыңлау күнекмәләре булдыру -яңгыр тамчылары булып бию
“Минем сеңлем”(Р.Е.Никиев а) 2.кабатлау	“Әпипә”	Түгәрәктә бию	-дәрәс итеп жырларга өйрәтү -музыканы ахыргача тыңларга ярдәм итү -түгәрәктә әләнәп биергә өйрәтү
“Минем сеңлем” 2.кабатлау	“Яңгыр”	Яңыр тамчылары кебек	-жырны өйрәтүне дәвам итү -музыка тыңлау күнекмәләрен үстерү -эстетик зәвык тәрбияләү
“Дустым бар” Л.Хисмәтуллина. 2.кабатлау	“Карусель” Ф.Батыршина	Әйләнәп Бию	-яңа жыр белән таныштыру -музыканы ахыргача тыңлау күнекмәләре булдыру -түгәрәктә биергә өйрәтүне дәвам итү
“Минем сеңлем”, ”Дустым бар” 2. Ныгыту	“Көйне таны”	Яңгыр тамчылары	-дәрәс жырлау күнекмәләре бирү -көйне танып аерырга өйрәтү -түгәрәктә әйләнү
“Төсле яулыклар”.Р.Енике ева 2. Кабатлау	“Чума үрдәк,чума каз” тат.халык жырлы уены	Үрдәкләр,ка злар булып йөрү	-яңа жыр белән таныштыр -татар халык жырлы уеннары белән таныштыру -эстетик зәвык тәрбияләү
“Биик бергәләп” Л.Хисмәтуллина. 2.кабатлау	“Матур уен”т.х.ж.уен ы	Кулга-кул тотышып бию	-дәрәс жырларга өйрәтү -жырлы уеннар белән таныштыруны дәвам итү -кулга-кул тотынып биергә өйрәтүне кертү
Ныгыту 2.ныгыту	“Көйне таны”	Түгәрәктә әйләнәп бию	-өйрәнгә жырларны башкару осталыкларын үстерү -өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү
“Аерым бию” Л.Хисмәтуллина 2.кабатлау	“Матур уен”тат. хал. жырлы уены	Түгәрәктә әйләнәп бию	-яңа жыр белән таныштыру -музыканы ахыргача тыңлый белү күнекмәләре булдыру
“Аерым бию” 2.кабатлау	“Карусель” Ф. Батыршина	Аяк очларында бию	-өйрәнгән жырны ныгыту -музыканы ахыргача тыңлай белергә өйрәтү
“Биик бергәләп” Л.Хисмәтуллина	“Яңгыр”т.х.ж уены	Урында тыпырдау	-дәрәс итеп жырлау күнекмәләре булдыру

2.кабатлау			-ритм төшенчәсен тоемларга өйрәтү
“Йокла инде курчагым” М. Имамов 2.кабатлау	“Төсле яулыклар” Р.Е.Никеев	Яулыклар белән бию	-яңа жыр белән таныштыру -яулыклар белән биергә өйрәтү -ритм төшенчәсен тоемларга өйрәтү
Кабатлау 2.“Йокла инде, курчагым	“Төсле Яулылар”	Яулыклар Тотып Бию	-жырлау күнекмәләрен ныгыту -әйләнеп биергә өйрәтү -музыканы тыңлый белергә өйрәтү
“Бер яшькә үстем”э.ерикәй 2.кабатлау	“Бабай Биюе” Ф.Эхмәтов	Тыпырдап Бию	-кыш житүгә шатгану хисләре булдыру -яңа жыр белән таныштыру -бабай кебек бию
“Бер яшькә үстем” 2.”Бер яшькә үстем”	“Кәрия-Зәкәрия”Т.Х. Ж.Уены	Түгәрәктә Бию	-жыр өйрәнүне давам итү -түгәрәктә әйләнеп биергә өйрәтү -музыканы тыңлый белергә өйрәтү
Ныгыту 2.”Йокла инде ,курчагым”	“Көйне Таны”	Аяк Очларында Бию	-жырлау күнекмәләренә бәя бирү -тыңлаган әсәрләргә аерырга ярдәм итү -эстетик зәвык тәрбияләү
“Чыршы янында” Э.Гәрәева 2.ныгыту	“Аерым Бию” Ф.Шәймәрдән ова	“Үкчә-Баш”Элементы	-күтәрәнке күнел рухы булдыру -чыршы янында йөрергә өйрәтү -музыканы ишетү сәләте булдыру
«Чыршы» янында 2.”Бер яшькә үстем”	Әппипә Т.Х.Ж.Биюе	“Үкчә-Баш”	-түгәрәктә әйләнеп биергә өйрәтү -чыршы бәйрәменә әзерләнү -татар халык ижаты белән таныштыру
Ныгыту 2.”Чыршы янында”	“Карусель”	Түгәрәктә Бию	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын анализлау -чыршы янында биергә,хәрәкәтләнәргә өйрәтү
“Чебиләр” зарядкасы Л.Хайретдинова 2.Кабатлау	“Кояшкай” Р.Гатина	Чебиләр булып бию	-яңа жырны дәрәс башкарырга өйрәтү; -музыкада шатлыклы хисләр тоярга өйрәтү -кош-кортларга охшатып хәрәкәтләр ясарга өйрәтү;
“Туп” Р.Сәрвәров 2.Кабатлау	“Кар бөртекләре” биюе	Әйләнеп бию	-яңа жыр белән таныштыру. Аны дәрәс итеп жырлау теләге булдыру -туп кебек сикереп биергә өйрәтү -салмак музыканы төшенергә өйрәтү;
“Туп” Р.Сәрвәров 2.Кабатлау	Чебиләр зарядкасы	Туп кебек сикерү	-өйрәнгән жырны башкару осталыгын камилләштерү -музыканы ахыргача тыңлай белү күнекмәләрен булдыру -туп хәрәкәтләренә туры китереп биергә өйрәтү;
“Маэмай”	Кәрия-	Әйләнеп	-яңа жыр белән таныштыру

Ф.Яруллин 2.кабатлау	Зәкәрия Т.х.жыры	бию	-йорт хайваннарын кайгырту хисен тәрбияләү -татар халык-жырлы уеннары белән таныштыруны дәвам итү -музыканы ишетү сәләте булдыру;
“Маэмай” Ф.Яруллин 2.кабатлау	“Кояшкай” Ф.Батыршина	Аяк очларында бию	-каты кычкырмыйча сүзләргә дәрәс әйтәп жырларга өйрәтү -тыңлаган әсәргә тану күнекмәләре булдыру -т.х.бию элементлары белән ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтү;
“Солдат булам” А.Минхажәва 2.Кабатлау	“Маэмай” Ф.Яруллин	Маршка басу	-Яңа жыр белән таныштыру -музыканы ахыргача тыңлый белу теләгә булдыру -берәрле колонада музыка астында йөрәргә өйрәтү;
“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Иртәнгә нур” С.Садыкова	Матрешкала р булып бию	-рус халык жырларынын яңгырашын ишетәргә булышу -С.Садыкова әсәрләре белән таныштыру -рус халык бию хәрәкәтләре белән таныштыру
“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Әтәчәм” Ж.Файзи	Аякларны күтәрәп атлап йөрү	-өйрәнгән жырны башкару күнекмәләрен үстәрү -музыканы тыңлап, характерын билгеләргә ярдәм итү;
“Бу-мин” Ә.Зиннурова 2.Кабатлау	“Матур уен” т.х.уены	Түгәрәктә бию	--каты кычкырмыйча сүзләргә дәрәс әйтәп жырларга өйрәтү -татар халык көйләрен ишетәп аерырга өйрәтүгә дәвам итү -кулга-кул тотынышып әйләнәп бию күнекмәләрен булдыру;
“Солдат булам” А.Минхажәва 2.Кабатлау	“Безнең бакча” Р.Сәрвәров	Тыпырдап бию	-өйрәнгән жырларны дәрәс итәп башкаруларына ирешү -музыканы ахыргача тыңлай белү күнекмәләре бирү -тактка туры китерәп тыпырдау алымнары белән таныштыру;
“Йомшак су, йөгәрәк су” Ф.Жәләлетдинова 2.Кабатлау	“Рәхмәт әнием” Ә.Хадиева	Парлап әйләнү	-яңа жырны игътибар белән тыңлап, унай хисләр булдыру -гигиена күнекмәләрен ныгыту -әниләр турындагы жырлардагы музыка тембрны аерырга өйрәтү -парлап басып биергә өйрәтүгә дәвам итү;
“Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Йокла курчак” С.Садыкова	Курчак йоклату	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстәрү -акрын темптагы музыкага салмак

			хәрәкәтләр ясарга өйрәтү
“Язгы тамчы” И.Шамсетдинов	“Иртәнге нур” С.Садыкова	Песи булып йөрү	-яңа жырны дәрәс итеп башкарырга өйрәтү -музыканы ахыргача тыңлый белү күнекмәләрен үстерү -хайваннарға охшатып хәрәкәтләр ясарга өйрәтү;
“Язгы тамчы” И.Шамсетдинов “Матрешкалар” р.х. көе 2.Кабатлау	“Күңелле сәяхәт” Ә.Хадиева	Яулыктар белән бию	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү -музыканың характерын билгеләргә өйрәтү -предметлар белән бию хәрәкәтләр ясарга өйрәтүгә дәвам итү;
“Әтәч” Ж.Фәйзи 2.Кабатлау	“Хәерле көн” Ә.Хадиева	Т.х.бию элементлары “үкчә-баш”	-жырлау күнекмәләрен үстереп иркен итеп сулыш алып жырларға өйрәтү -музыканың башын, ахырын аңларга булышу Татар халык бию элементларын кулланып, ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтү
Музыкаль уеннар 2.Кабатлау	Тыңлаган эсәрләр	Түгәрәктә әйләнү	-өйрәнгән жырларны ишетеп танырга өйрәтү -ритм төшенчәсен үзләштерергә булышу -түгәрәктә әйләнеп биюгә өйрәтүгә дәвам итү;
“Куяңнар һәм төлкә” 2.Кабатлау	“Куяң биюе” М.Мозаффаров	Куяңнар кебек бию	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү -эсәрнең кызулыгын ачыклау эшен ныгыту -жәнлекләргә охшатып ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтүгә дәвам итү;
“Чебиләр зарядкасы” Л.Хайретдинова	“Кояшкай” Ф.Батыршина	Чебиләр биюе	-өйрәнгән жырларны башкару осталыкларын үстерү -музыканы бүлдөрмичә ахыргача тыңларга ярдәм итү -охшатып ритмик хәрәкәтләр ясарга өйрәтүгә дәвам итү;
“Минем сөңлем”	“Карусель” Ф.Батыршина	Яңгыр тамчылары	- өйрәнгән жырларны башкаруларына ирешү -музыканың темпын билгеләү күнекмәләрен үстерү -аяк очларында кызу хәрәкәтләр ясап биюгә өйрәтү;

Әйләнә-тирә дөнья белән таныштыру буенча тематик план

№	Тема	Бурычлар	Дата
1	Яңа курчак б.н. таныштыру	-уенчыклар турында белемнәрне киңәйтү; -тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын формалаштыру; -уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	
2	Йорт кошлары:этәч, тавык.	-йорт кошлары турында гомуми күзаллаулар булдыру; -кабул итү сәләтен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү.	
3	Жиләк-жимешләр.Яшелчә.	-тышкы билгеләре буенча жиләк-жимешләрне, яшелчәләрне аерырга өйрәтү; -тою сәләтен үстерү; Аларнын файдасы турында белем бирү.	
4	Транспорт төрләре белән таныштыру.	-транспорт төрләрен танырга, исемен әйтә белергә өйрәтү; -өлкәннәр хезмәте белән кызыксыну уяту.	
5	Көз дигән дидактик уен.	-көз һәм җәй айлары турында белемнәрне ныгыту; -актив сәйләмнәрен, ишетеп кабул итү сәләтен үстерү.	
6	Кем нәрсә эшли?	-өлкәннәр хезмәте белән таныштыру -өлкәннәр белән аралашу теләге булдыру.	
7	Йорт хайваннары-“сыер”	-йорт хайваннары белән таныштыра башлау; -аларнын хужалыктагы роле белән таныштыру; -хайваннарга сакчыл караш тәрбияләү.	
8	Йорт хайваннары-“Эт”	- Йорт хайваннары турында белемнәрне киңәйтү; -сузлекне бауту; -этнен хужалыктагы роле, кешегә файдасы турында аңлату.	
9	“Безнен авыл” әңгәмә-шөгыйль.	-узен яшәгән төбәк белән таныштыру; -гади сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; -кабул итү сәләтен, күзәтүчәнлек осталыгын үстерү.	
10	Шәһәр һәм авыл	- Шәһәр һәм авылны чагыштырып крарга өйрәтү; -күзәтүчәнлек. истә калдыру күнекмәләрен булдыру; -әйләнә-тирәлек турында белемнәрен арттыру.	
11	“Кошлар безнен дуслар”	-үзләренә таныш кошларны рәсемнән танырга, исеменән әйтә белергә өйрәтү; -тәрбияче белән аралашу, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү.	
12	Кыш килә	-кар һәм анын үзенчәлекләре белән таныштыру; -күзәтүчәнлеген үстерү; -кышкы табигатькә соклану хисе тәрбияләү.	
13	“Уенчыклар”	-уенчыкларнын өлешләрен, төсен, формаларын аерырга һәм атарга өйрәтү;	

		-курчаклар белән уйнарга теләк булдыру; -уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.	
14	Кышын кошларны ашатабыз.	-рәсемгә карап уз фикерләрен әйтергә өйрәтү; -гади жөмлөләр белән сорауларга җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; -кышкы уеннар, куңел ачулар белән таныштыру.	
15	Кыргый хайваннар	- урман жәнлекләре белән таныштыруны дәвам итү; -аларны таний һәм исемнәрен аера белергә өйрәтү; -диалогик сөйләмнәрен активлаштыру.	
16	Уенчыкларга карап хикәя төзү. Матрешкалар.	-халык иҗат иткән уенчыклар белән таныштыруны дәвам итү; -матрешкаларны дәрес итеп җыярга өйрәтү; -уенчыкларга карата сакчыл караш тәрбияләү.	
17	“Безнен бакча яраткан уен бүлмәбез”	-балалар бакчасы шартларына ияләштерүне дәвам итү; -сүзләренә ачык әйтүләренү ирешү; -жиһазларга сакчыл караш тәрбияләү.	
18	Юлны чистартабыз.	-кыш һәм кыш көне башкарыла торган хезмәт күнекмәләре турында белемнәрен формалаштыру; -көрәк белән эш итәргә өйрәтү; -зурларга ярдәм итү теләге булдыру.	
19	Жимлек янында	-кышлаучы кошларны күзәтүне үстерү; -тышкы кыяфәтләре буенча танырга өйрәтү; - күзәтүчәнлеген үстерү; -кошларга карата сакчыл караш үстерү.	
20	Бүлмә гөлләре	-баларны бүлмә гөлләре белән таныштыру; -зурлар белән аралашуларына ирешү; Бүлмә гөлләрен тәрбияләү теләге булдыру.	
21	Йорт хайваннары – ат.	-йорт хайваннары белән таныштыруны дәвам итү; -атнын хужалыктагы роле белән таныштыру; -аралашу культурасын булдыру.	
22	Безнең әтиләре.	-әтиләргә хөрмәт, аларнын эше белән кызыксыну тәрбияләү. -уз фикерләрен, җавап биру осталыгын үстерү.	
23	“Әнием-алтыным”	-әниләргә хөрмәт, мэхәббәт хисе тәрбияләү; -әниләр хезмәтенә карата кызыксыну уяту; -сорауларга кыска жөмлә белән җвап бирергә өйрәтү.	
24	“Әбием-әбикәем”	-әби-бабайларга карата игътирам, хөрмәт хисе тәрбияләү; -өлкәннәр белән аралашу теләге булдыру; -гаилә төшенчәсен аңларга ярдәм итү.	
25	“Яз, яз килә”	- язгы кузенешләр белән таныштыру; -күзәтүчәнлек үстерү; -табигатьтәге язгы кузенешләр белән кызыксындыру.	
26	Минем туганнарым.	-гаилә членнары белән таныштыруны дәвам итү; -туганлык хисләре булдыру; -туганнар белән аралашырга өйрәтү.	
27	Тал песие	- баларны бүлмә гөлләре белән таныштыруны дәвам итү;	

		-су сибэргэ, төплэрен йомшартырга өйрэтү; -үемлеклэргэ сак караш тэрбиялэү.	
28	Тукай экиятлэре	-Г.Тукай ижаты белэн таныштыруны дэвам итү; -экиятлэр белэн кызыксыну уяту; -аралашу күнекмэлэрен үстерү.	
29	Балалар тавык һәм чеби ашата	-рәсемне карарга, эчтэләге буенча сорауларга жавап бирергэ өйрэтү; -хәтерне, образлы фикерләрне үстерү.	
30	Ком һәм анын үзенчәлеклэре.	-комны тикшерергэ, төсө буенча анын дымлылыгын билгелэргэ өйрэтү; -сүз байлыгын киңәйтү; -ком белэн уйнарга өйрэтү.	
31	Зоопарк	-жылы якта яшәүче хайваннар белэн таныштыру; -сөйләмдә исемнәрне берлек һәм күплек санда кулланырга өйрэтү; -мәрхәмәтлелек хислэре тэрбиялэү.	
32	Язгы урман	-язгы табигать белэн таныштыруны дэвам итү; -экологик тэрбия бирү; -табигатжкэ сакчыл караш тэрбиялэү.	
33	Тузганак чәчәген карау	-үсемлеклэр белэн таныштыруны дэвам итү; -тузганак чәчәген танырга, исемен әйтергэ өйрэтү.	
34	Кугәрченнәр, чыпчыклар.	-кошларны күзәтү, аларнын исемнәрен әйтергэ өйрэтү; -күзәтүчәнлек сыйфатларын тэрбиялэү.	
35	Алсу урманга жыена.	-язгы киёмнәр турында белемнәренә төгәллек кертү; -киену эзлеклегенә өйрэтү; -балаларга ярдәм итү теләге булдыру.	
36	Исәнме жәй	-жәй башы күренешлэре белэн таныштыруны дэвам итү; - күзәтүчәнлек сыйфатларын булдыру; -кабул итү сәләтен үстерү.	

Кулланган әдәбият :

Икенче кечкенәләр төркеме

- “Туган телдә сөйләшәбез”.Методик кулланма.Хәзрәтова Ф.В.
- “Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү программасы”М. А.Васильева
- “Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы”Р.К.Шаехова
- “От рождения до школы”Примерная основная общеобразовательная программа дошкольного образования.Под ред. Н.Е.Вераксы
- Методические рекомендации к Программе воспитания и обучения в детском саду.М.А.Васильева,Т.С.Комарова
- “Воспитание сенсорной культуры от рождения до 6 лет “Л.А.Венгер
- “Формирование элементарных математических представлений в детском саду.Вторая младшая группа”Помораева А.Т.
- “Физкультурные занятия в детском саду.Вторая младшая группа”Пензулаева
- “Лепка в детском саду” А.А. Грибоевская.
- Хрестоматия «Гөлбакча»,

- “Балачак аланы”. Балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-эниләр өчен хрестоматия. Казан РИЦ нәшрияты 2011

- К.В.Закирова, Л.Р. Мортазина “Балачак – уйнап – көлеп үсәр чак”.

- Хрестоматия «Иң матур сүз»/ Казан 2000-335с.

- Хрестоматия «Рушан көзгесе», Казан, “Мәгариф”, 1993.
- “Изобразительная деятельность в детском саду»(3-4лет). Т.С,Комарова.
- “Музыкальное воспитание в детском саду”Зацепина М.Б.
- “Комплексно-тематическое планирование по программе “От рождения до школы”Под редакцией Вераксы Н.Е.Вторая младшая группа.
- С. Г. Исмәгыйлова. Туган тел – очар канат: методик ярдәмлек.
- К. В. Закирова “Уйный-уйный үсәбез” (Балалар бакчасында уеннар).

Прошито, пронумеровано
и скреплено

15 (пятнадцать) ЛИСТОВ

ПОДПИСЬ

